

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petiti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Če je res . . .

Po listih kroži senzacionalna vest, ki je pri nemških strankah obudila veliko radost, ki pa ima vse lastnosti, da obstoječa nasprotja še poostri. V mislih imamo poročilo o izjavi prestolonaslednika, nadvojvode Frana Ferdinanda, glede nemškega državnega jezika.

List, ki sicer ne velja kot posebno verodostojen, ve povedati, da je nadvojvoda Fran Ferdinand nedavno tega določno izjavil svoje simpatije za prizadevanje nemških strank, naj se nemški jezik zakonito uvede kot državni jezik. Nadvojvoda je to svoje stališče utemeljeval s tem, da zahtevata jednodnost državne uprave in jednodnost v vodstvu armade, da postane nemščina državni jezik, s katerima argumentoma tudi nemške stranke podpirajo svoje prizadevanje.

Poročilo o tej nadvojvodovi, res senzacionalni izjavi še ni potrjeno. Mogoče je torej, da tudi ni resnično, ali da je popačeno ali vsaj nepopolno, če je pa poročilo pravilno in resnično, potem je ta izjava taka, da mora ne samo neugodno vplivati na politične razmere, ampak tudi na vse nemške narode napraviti jako mučen utis, ker jim odpira najneprijaznejšo perspektivo za bodočnost, zlasti ako se uvažuje izjava nadvojvode-prestolonaslednika povodom prevzetja protektorata nad katoliškim šolskim društvom.

Ako utemeljujejo nemške stranke svoje zahtevanje, da naj se uvede nemški državni jezik z ozirom na jednodnost v upravi in v vodstvu armade, je to le pretveza, v istini pa hočejo z nemškim državnim jezikom narediti konec § 19. državnih osnovnih zakonov glede narodne ravnopravnosti ter tudi v Cislitvanski ustvariti take razmere, kakršne vladajo na Ogrskem. Tam se je z madjarskim državnim jezikom uzakonila popolna narodna brezpravnost Nemadjarov, in to isto hočejo Nemci tudi pri nas doseči. Kar je za jednodnost uprave in vodstva armade res potrebno, temu se itak nihče ne ustavlja, toda, akoravno ima nemščina danes še veliko večjo veljavo, kakor

je po rečenih ozirih potrebno, vendar niso Nemci zadovoljni.

Nadvojvodova izjava je za Nemce znamenita podpora v njihovem prizadevanju za absolutno gospodstvo v državi, toda ta izjava je tudi v stanu, da provzroči v parlamentu ne le debate, ampak tudi celo boje. Doseglo se je z velikimi težavami, da je v parlamentu nastalo vsaj nekoliko miru, da se je vsaj nekaj začelo delati. Te parlamentarne razmere pa bi se hitro obrnilo na slabše, če bi se izkazalo, da so poročila o nadvojvodovi izjavi resnična.

No, mi odkrito povemo, da ne moremo prav verjeti v resničnost tega poročila, ker se nam zdi nemogoče, da bi prihodnji vladar zavzemal tako stališče, kakor je označeno v njemu pripisani izjavi.

V Ljubljani, 22. januarja. K položaju.

Dan prve državnozbornske seje po božičnih praznikih še vedno ni definitivno določen. Proračunski odsek je včeraj zopet začel imeti seje. V tem tednu pride na vrsto tudi justični etat. Prihodnji teden pride na razpravo etat za šolstvo. Ostale proračunske točke pridejo na vrsto po prihodnjem tednu, to sta predvsem finančni zakon in generalni referat, tako da konča proračunski odsek svojo nalogo šele okoli 8. februarja. Vendar pa se snide državni zbor že nekaj dni poprej. Nemški listi vedo mnogo povedati o razkolu v mladočeškem klubu, zato je poslal dr. Pacák v »Národne Liste« pojasnilo, da se kaka spomenica o bodoči ureditvi jezikovnega vprašanja v kraljestvu češkem vladi ni izročila, ker tega sam klub brez pritrdila izvrševalnega odbora in cele stranke ne more storiti. Spis dr. Pantúčka obsega le pritožbe glede žaljenja narodne enakopravnosti Čehov. Pacák konstatuje, da vlada glede jezikovnega vprašanja med Čehi sloga, le glede urejenja notranjega uradnega jezika so bili poslanci različnih mnenj, a so se končno tudi v tem v bistvu zjednili. Končna odločitev pa je na podlagi raznih predlogov poverjena izvrševalnemu odboru.

Odpoved kralja Aleksandra.

»Berl. Loc. Anz.« poroča z dopisom iz Belegrada, da se prestolonasledniško vprašanje na Srbskem morda prej reši kot se je pričakovalo. Vrše se sedaj pogajanja in imajo posredovalci že polno dela. Rusija je to vprašanje spravila v tek in Avstro-Ogrski je o tem znano. Kralj Aleksander bode baje odstopil in njegov naslednik bo postal v Peterburgu pri svojih tetah živeči sin pretendenta Petra Karageorgjeviča, Jurij Karageorgjevič. Aleksander ve, da ni popularen ter je raznih spletk naveličan. Zato hoče iti. O tem je njegova okolica obveščena. Baje hoče črnogorski knez ponuditi svojega sina Mirka kot prestolonaslednika ter je zato odpotoval v Peterburg. Baje ne doseže svojega namena, kajti Jurij Karageorgjevič ima za seboj ruski dvor.

Vojna v Južni Afriki.

Angleži imajo na vesti novo, vnebovpijočo lumparijo. Junaškega burskega vojskovodjo Scheepersa, ki je angleške čete naklestil v mnogih bitkah ter si s tem pridobil v vrsti burskih junakov neveljiv venec, so 19. t. m. ustrelili. S tem so pokazali Angleži, da smatrajo odpor Burov, borečih se za neodvisnost s krvjo in največjimi žrtvami pridobljene domovine kot ustajo in sedanje burske voditelje za morilce. Angleži se delajo kot bi bile transvaalske in oranjske pokrajine že do cela angleška last ter da je vojna Burov punt angleških podanikov. Zato streljajo burske voditelje kot bi ne bili branitelji svoje domače zemlji, nego razbojniki. Angleži ne uživajo nikjer na svetu nobene simpatije, s svojimi zločini pa si nakopujejo še največje sovraštvo, ki se bo morda še hudo maščevalo! Poroča se, da pride pred vojno sodišče tudi Kruitzinger, ki je Angleže v Kaplandiji večkrat pretepel, a so ga končno Angleži ujeli bolnega in ranjenega. Tudi njega bržčas ne čaka niti drugega, kakor — kroglja v junaške prsi. Iz Kimberleya poročajo, da so Buri zavzeli Griquatown ter so angleškega majorja in 4 može z bodali usmrtili ter 5 mož ranili. Iz Pretorije poročajo, da je bilo v zadnjem času v

v vshodnjem delu Transvaala ujetih mnogo Burov, kar baje ni ostalo brez učinka na Bure. Baje se vsak dan množe znamenja, da vlada med Buri demoralizacija. Angleži so našli baje prošnjo na Botho, naj strašni vojni napravi konec. Na prošnji je bilo — 25 podpisov, med temi je bilo baje tudi nekaj odličnih Burov, ki prosijo, naj se z ozirom na trpljenje žensk in otrok v angleških taboriških sklene mir. Tudi poveljnik Prichard je baje pisal Bothi, naj se sklene mir, ker se širi med ljudmi njegovega oddelka nezadovoljnost ter se hočejo podati. Iz Bruslja poročajo, da Buri ne odstopijo od samostojnosti in neodvisnosti ter da od tega svojega mirovnega pogoja ne odnehajo. Tudi je položaj Burov baje seda zopet ugodnejši. Poročila iz burskih krogov trdijo torej prav nasprotno od onega, kar trdijo angleški listi. Kakšna je resnica seveda ni možno reči. Gotovo je Burov vedno manje, a tudi Angleži so utrujeni in vojne jako naveličani.

Najnovejšje politične vesti.

Papež zoper ultramontan. sko časopisje. Kakor že večkrat, obrnil se je papež zopet na člana francoskega episkopata, in sicer to pot na nadškofa burgonskega, monsignora Ser-vonneta. Očita v pismu francoskim klerikalcem, da so sami krivi neugodnega svojega položaja v državi, potem se pa tudi obrača naravnost zoper ultramontan. sko časopisje. — Pruska za Poznanj, Pruska namerava ustanoviti v Poznanju višjo šolo z vseučilišnim značajem. V Brombergu pa se ustanovi višja poljedelska šola. V to se zgodi, da se nemštvo čimpreje ojači v poljskih pokrajinah ter izpodrine Poljake. — Policaji nadzorujejo službo božjo. Prusko vohunstvo nad Poljaki je že toliko, da pošiljajo oblasti svoje policijske organe v uniformah nadzorovat v poljske cerkve službo božjo, kakor se je zgodilo to nedavno v Bohumu. — Štiri nova mesta dvornih svetnikov se ustanove v kratkem času pri najvišjem sodišču na Dunaju, tri mesta se podelje baje Poljakom v zahvalo za — — —

LISTEK.

Koncert čeških filharmonikov iz Prage.

Pod vodstvom dirigenta g. J. Čelanskega smo imeli v ponedeljek zvečer za Ljubljano izredno velik umetniški dogodek in sijajen glasbeni praznik. Ta koncert je bil najpopolnejši koncertni užitek, ki smo ga doslej imeli v slovenski dvorani. Reklama o tem velikem in popolnem orkestru torej ni bila puhla fraza, in se je naše občinstvo prepričalo samo, da smo bili s svojim toplim priporočanjem docela pravični.

Društvo češke filharmonije obstoja šele komaj 3/4 leta. Izcimil pa se je orkester iz bivših članov orkestra praškega narodnega gledališča, ki so pomnožili svoje število še z nekaterimi konservatoristi. Orkester je štel z vštetim dirigentom 65 mož. Jediní namen in smoter društva je prirediti koncerte. Razni češki mecení so pristopili k društvu z izdatnimi zneski kot ustanovniki, in slavni češki virtuoz goslač Kubelík je sam prispeval 5000 gld. Orke-

ster prireja v Pragi redne tedenske koncerte in abonirane mesečne koncerte. Dirigenta ima orkester dva, in sicer slovitega glasbenika in skladatelja, Oskarja Nedbala, ki je s filharmoniki koncertiral že v Peterburgu, Berlinu, Parizu in na Dunaju, povsod z največjim vspehom, — ter J. Čelanskega, bivšega opernega kapelnika zagrebškega in Ivovskega gledališča. Tekom dobrega 1/2 leta si je pridobil orkester v Pragi toliko ugled in toliko stalnega občinstva, da je upati, da se ta institucija vzdrži trajno le s koncerti. Doslej je koncertiral orkester razven v Pragi tudi skoraj po vseh čeških in moravskih mestih. V decembru je sodeloval pri Dvořákovem slavnostnem koncertu na Dunaju z jako resnim, velikim in vsestranskim uspehom. Vsi Dunajski listi — izvzemši Wolfovo »Ostdeut. Rundschau« — so bili polni hvale in priznanja.

Sedanja tournée v Zagreb, Ljubljano in na Reko je prva na slovanski jug. Včeraj je koncertoval orkester na Reki, danes pa je priredil na splošno željo v Zagrebu še II. koncert z novim programom. Za prihodnjo sezono se namerava orkester popolniti še z nekaterimi novimi izbornimi močmi ter napraviti novo to-

urnée preko Italije in Holandskega na Angleško. Repertoar orkestra je za tako kratko dobo njegovega obstoja že jako velik. Goji se v prvi vrsti slovanska in tudi splošna klasična glasba. V Avstriji imamo troje priznanih najboljših orkestror: prvi in najpopolnejši je orkester dunajske filharmonije, drugi je orkester praškega narodnega gledališča in tretji je — orkester čeških filharmonikov, ki smo ga čuli sami. V svojih vrlinah je enakovrsten dunajskemu koncertnemu »Vereinsorchester« ju, ki ga diriguje Ferd. Löwe.

V Ljubljani je bil sprejet češki filharmonični orkester z navdušenjem in z iskrenim, docela zasluženim zanimanjem.

Toliko izbornega glasbenega in izšolanega materiala in umetniškega temperamenta, spajajočega mlade in starejše muzike, v »Narodnem domu« še nismo slišali. Glavne vrline orkestra so mladost, svežost in temperament ter pristnočeška navdušenost. V drugi vrsti odlikuje — zlasti prve goslarje — orkester izborna tehnika. Goslarji so vzlic temu, da njih glasbila nimajo velikega tona, fini in elegantni virtuozí. Osobito treba tu omeniti izborna koncertna mojstra, I. violinista. Prav dobri so tudi čelisti in basisti. Med

lesnimi instrumenti je pravi umetnik klarinetist. Izvrstna sta tudi oboa in fagot. Trobila se odlikujejo z močnim, polnim in blestečim tonom, ki seveda včasih goslarje zakrije.

Program koncerta je bil bogat, umetniško sestavljen in velezanimiv. Po našem mnenju je splošno najbolj ugajala B. Smetanova simfonična pesem »Vltava«. Invencija te v nekakem programskem slogu pregibajoče se skladbe teče neprestano in čudovito! Skladba je polna najrazličnejših občutij (Stimmung). Čuje se šumenje, žuborenje in bobnenje reke, šumenje in vršanje gozdov ob Vltavi, prepevanje veselih in žalostnih pesmi njenih nabrežnikov, proti koncu pa naraste skladba do tako veličastnega izraza, kakor bi hotel Smetana v bujni harmoniji naslikati vso obvltavsko češko zgodovino z njenimi slavniimi boji ter v mogočnem zaključku postaviti ob Vltavi celo kraljestvo.

V svojih sanjavosti, ki svojih ljubeznivih spevih in po slikanju večernih in nočnih prizorov je jako ugajala v Ljubljani prvokrat igrana Z. Fibichova selanka »V podvečje«. Skladatelj je izvrstno naslikal večerno občutje duše sredi krasne poetne narave. Poslušalca se zdi, da je

Iz Mozirja. (V pojasnilo.) Pod tem zaglavjem se zgraža Val. Raztočnik, organist iz Mozirja, ker sta »Rodoljub« in »Narod« poročala o zakonski ženi, ki je prišla ponoči posetit krepostnega kaplana Pankracija, organist pravi, da tudi on stane v kaplaniji, ter da je dotična žena le prišla njega k večerji klicat. Kmalu potem pa priznava, da je on pobožno ženo spremljal, ko je šla plačevati pomnenje za rajne starše, zamolči pa premeteno, komu je plačevala pomnenje. — Veste, gospod organist, kadar boste hoteli zopet kot grešni kozel veljati in grehe koga družega nase jemati, morate pač pametneje lagati; to vaše pojasnilo ni nič drugega nego potrdilo naše trditve. Bolj ko mešate, bolj smrdi. — Tako bedasti menda vendar še niso »Gospodarjevi« bralci, da bi vam verjeli, da vi cerkev zaklepate, ko je vendar to mežnarjevo delo, — ter da vas je bogoljubna žena morala priti klicat k večerji, ki ima celo kopico otrok za takšen posel sposobnih, in ko ste vendar tam ves dan rezali meso, kakor sami pravite, ter bi vas o tej priliki lahko večkrat povabila na večerjo. Kar je pa še najverjetnejše, je to, da skrbna gospodinja o času kolin, ko dela in skrbi doma ne manjka, hodi k organistu in kaplanu po celo uro v posete. — In pomnenje je prišla plačat na dan kolin? To bi vendar vsaki dan stokrat lahko storila doma, ker je Pankracij ves svoj prosti čas (24 ur na dan) posedal in pil v njenem pajzeljnu. — Bojimo se, da bo Jerica pomnila, kdaj je šla pomnenje plačat ledenemu možu. Vam pa, g. Valentin, svetujemo, da ne pošiljate več v svet tako neumnih skruparij, makar jih sestavi vaš šef Pankracij. — Neki Kortner iz mozirske okolice piše v »Slovenskem Gospodarju« od 9. januarja t. l., da »Rodoljub« laže, ko poroča o kaplanu Pankraciju, da ni hotel iti tja na spoved, in da je njegova mati umrla brez sv. popotnice. V tem pojasnilu se zavija in zasukava cela stvar, da je kar grdo. Vendar pa vsak še toliko neuki človek tudi iz te farbarije lahko spozna, da je naša trditev povsem resnična in pravična, ter da je to vendar res, kar smo v »Rodoljubu« hoteli konstatirati, namreč, da Pankracij ni hotel iti stare Kortnerce spovedati, ter da je ista brez poslednje tolažbe umrla, kar bi se ne bilo zgodilo, ako bi se pobožni mož takoj odpravil na potk umirajoči, po sv. popotnici koprneči ženi. Značilno je, da Kortner ne zna niti brati niti pisati, istotako tudi priča, klerikalni krojač Florjan Smodiš ne. Ves sestavek, o katerem se Kortnerju niti sanjalo ni, je podpisal, podkrižal, prepisal itd. organist iz Mozirja.

Izpred sodišča.

Včeraj so se pri deželni sodnji vršile še naslednje obravnave:

1. **Čudna trojica** sedi na obtožni klopi: Zihelr Janez, Luka Jugovic, po domače »Rihterjev« in Jože Kožuh, po do-

v gorki noči, ko lega kakor lahen pajčolan mir na trudno zemljo. Veter se poigrava v drevju, narašča in upada, cvrčki in razne žuželke cvrče svojo ponočno pesem in vesoljna narava se naslaja v blaženstvu, pretrganem po polnočnem zvoru, vzdihih ljubečih se bitij in globokem sopenju speče natore. Skratka: lahkoumljiva skladba je polna poezije, občutja in lepih slik, ki so bile sploh glavna vrlina Fibichove Muze.

Dvořákova ouvertura »Carnaval«, znana že iz koncertov »Glasbene Matice«, je šumna, barv bogata in bujnega, bohotnega življenja polna skladba, »ein musikalisches Effect- und Paradiesstück« bi rekel Nemeec, velikanskega temperamenta in velike dovršene tehnike. Ouvertura je občinstvo elektrizovala.

Dvořákova simfonija v D-duru se je že pred 6 leti izvajala na koncertu »Glasbene Matice«. Med 5 Dvořákovimi simfonijami je ta prva. Drži se formalnih klasičnih oblik ter izraža v I. stavku veličastnost narave v gozdu, prehaja v dolg, krasen spev, izraz srečne duše, ki v scherzu razbrzdano vriska ter daje duška v energičnem furiantu z markantnimi medstavki, sedaj hitro vrveč, sedaj mirnejše pojč. V

mače »Jožekovo«; vsi trije iz Stare Loke, vsi trije doslej nekaznovani, vsi trije 18-letni in vsi trije radi istega prestopka (javna nasilnost) toženi. Obravnava pa se mora že kar začetkoma preložiti in tako se bode morala čudna trojica drugokrat zagovarjati.

2. **Kamniški fantje.** V noči na 28. oktober ob 2. uri je l. 1881. rojeni, predkaznovani mizarški pomočnik iz Zduša Janez Legedič vpil, pel, razgrajal in ukal z nekimi tovarišem po Kamniku. Usoda pa je razposajena Zdušana prijela za »kravatelj« in sicer je nastopila usoda v obliki mestnih stražnikov M. Kolmana in I. Fritza. Kolman je »pokal« v imenu postave »Legediča«. »Primojduš, mene že ne«. Vse jedno je pa šel s »pulcajom«, ki je potegnil sabljo, do zapora. Tam pa se je začel tepsti s stražnikom in istega tudi lahko poškodoval. Šele s pomočjo drugega stražnika Fritza so spravili Legediča v luknjo. No, pri obravnavi so mu dali 2 meseca z enim postom vsakih 14 dni.

3. **Tat iz navade** je menda leta 1859. na Vrani Peči rojeni Josip Ložar in sicer krade najraje koštrune, kozje itd. Predkaznovan je že mnogokrat, vse jedno je pa sredi septembra iz planine Mihe Pušnika zopet ukradel 2 koštruna in iste prodal za 12 kron ter 1 frakelj žganja. Ložar priznava vse. Sodni dvor ga obsodi na 15 mesecev težke ječe z 1 postom in plačilo stroškov.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. januarja.

— **Oseboa vest.** Evidenčni eleve g. Matevž Čepernič je imenovan evidenčnim geometrom v Trebnjem.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** je poslala pötem mestnega magistrata peticijo na ministrstvo občina trga Rečice, naravnost pa županstvo občine Slivno; na državni zbor je poslal jednako prošnjo krajni šolski svet na Gornji Polskavi.

— **Dragotin Jesenko** †. Danes opoldne je po kratki bolezni v starosti 37 let umrl uradnik banke »Slavije« gospod Dragotin Jesenko zapustivši vdovo in sedmero nepreskrbljenih otrok. Pokojnik je bil jako talentiran in ko bi bil živel v drugačnih razmerah ter bil rojen pod srečnejšo zvezdo, bi bil na literarnem polju dosegel še velikih uspehov. Tako je bila njegova literarna delavnost le bolj omejena; oglasil se je le tu in tam, a kar je obelodanil, kaže lepo nadarjenost. Nekatero njegovih, pod imenom T. Doksov v »Slovanu« in »Ljubljanskem Zvonu« priobčenih pesmi so trajne vrednosti in spadajo med najboljše slovenske pesniške proizvode. Posebno srečen je bil v satiričnih pesmih, katerih je v »Brusu« mnogo priobčil. Satirična tedenska kronika v verzih, katero je nekaj časa priobčeval v našem listu, je še vsakomur v spominu. Ta kronika je bila tudi povod, da je »Slovenec« pokojnika zasmehoval, ko je ležal na smrtni postelji. Pokojnik je dobro prevedel več

IV. odstavku so nanizane velike in krasne kombinacije motivične vsebine, zvezane z velikansko kontrapunktično tehniko. V muzikalnem oziru je IV. odstavek najlepši in najboljši, v poljudnem pa III., scherzo (furiant).

Vedno krasno in mladostnosvežo ouverturo k operi »Prodana nevesta« je igral orkester v izredno hitrem tempu ter z imponujočo vervo.

Koncem koncerta je pridral orkester vsled burnega, brezkončnega, vedno se ponavljajočega ploskanja še pikantni, ljubeznivi in efektni valček iz Čajkovskega opere »Jevgenij Onegin«.

Dirigent, g. Čelanský se je izkazal izbornega koncertnega vodjo, ki orkester suvereno nadvladuje. Njegove vrline so izvrstno razumevanje skladb, še bolj pa njegov dojmiljivi mladostni temperament. Pod njegovim dirigentstvom je prišla moč orkestra v predavanju docela do veljave, ter so se prekrasno izvajali — zlasti v Fibichovi selanki — mojstrski pp.

Koncert nam je nudil največji glasbeni užitek, zato smo hvaležni češkim filharmonikom, pa tudi prirediteljici koncerta, »Glasbeni Matici« in njenemu koncertnemu mojstru, Mat. Hubadu. L.

dram in opernih libretov, napisal tudi nekaj političnih in narodnogospodarskih člankov ter bil sploh marljiv sotrudnik. Bodi pokojniku zemljica lahka in ljub spomin!

— **Tisti »blagi« župnik** — tako nam pišejo iz Žirovnice, kateri je, kakor je gospod dr. Tavčar popolnoma resnično povedal v državnem zboru, trpinčil na smrtni postelji ubogo Marušo (recte: Miao) ter njenega tudi smrtnebolnega moža, in kateri bi vsled tega dejanja moral biti obsojen v dosmrtno ječo brez »ofra«, ta župnik, kateri dela različne »reelne in solidne« kupčije s cerkvenimi stoli itd. itd. — ta župnik torej je pred kratkim zopet pokazal svoje »blago srce«. Ta čuvar Marijinih devic je namreč pred nekaterimi dnevi zopet dejansko izrazil svojo pedagoško metodo v šoli. Kaznoval je namreč dva dečka-brata (imena so na razpolago) takole: Prijel je z vsako roko enega za lase ter je dečka z glavnicami skupaj tolkel, tako da sta imela — zlasti eden — vidne in boleče znake katoliške nežnosti po sencih ter nista mogla in eden še ne more v šolo in v cerkev! Našega »dobrega in blagega« fajmoštra pa je, ko ga je vsaj nekoliko minila strast — (popolnoma ga nikoli ne mine), začelo skrbeti, da bi morebiti državne oblasti te njegove pedagoške metode ne odobravale, in priplazil se je, kakor se priplazi lisjak k nedolžnemu plenu, ponoči v dotično liberalno vas, da bi pregovoril stariše. Dečkoma pa je zažugal, da ju bode še bolj natepel, ako ne prideta v šolo in v cerkev! Torej z bolnima glavama naj bi dečka šla v dobre pol ure oddaljeno šolo in to po zimi, v mrazu?! Če ima župnik mlado kuharico, če daje na dražbo cerkvene stole, če zabavlja na leci, če dela razprtije po občini, če sploh rogovili in preobrača novodobne katoliške kozle, zato se že noben pameten človek ne meni več — vsi se mu za hrbtno smejemo. Ali da bi pobijal na tak način po glavah naše otroke, da bi vsled njegovega katoliškega ravnanja morebiti postali idiotje ali reveži za vse žive dni, to si bomo pa vendar odločno prepovedali! Radovedni smo, kaj bode ukrenil slavni c. kr. okrajni šolski svet v Radovljici, oziroma sodišče s to posebjeno strastjo v duhovniški obleki?!

— **Najnovjši naklep na poselske žepe.** Ljubljanski kaplan J. Kalan je sicer v Kamniku sijajno dokazal, da zna trcijalke za norca imeti, ali če misli, da bo tudi javno mnenje imel za norca, se jako moti. Na našo notico »Najnovjši naklep na poselske žepe« v številki 14. nam je poslal popravek, v katerem trdi:

»1. Ni res, da sem izumil nov načrt, kako bi se poslom kar največ pograbilo; res pa je, da so me prišle služkinje same prositi, naj bi jim šel na roko, da se ustanovi v Ljubljani zavetišče za služkinje, podobno zavodu sv. Nikolaja v Trstu. 2. Ni res, da sem sprožil misel, naj bi se zidala hiša, kjer bi nekateri posli imeli prebivališče na stare dni; res pa je, da sem to misel, ki so jo drugi sprožili, z veseljem pozdravil. 3. Ni res, da sem ženske pozval, naj da vsaka kolikor more ter naj se zaveže plačevati 1 krono na mesec; res pa je, da so se same svobodno dogovarjale, koliko bi v to prispevale; tudi ni res, da so zavezane dajati 1 krono na mesec. 4. Ni res, da sem kedaj dejal: »Čeravno nočete nič dati, hiša bo vsajeno stala, bandera pa ne boste dobile«. Res pa je, da sem rekel: Sedaj, ko smo enkrat začeli, ne bomo odjenjali, naj nekateri še toliko zoper to zabavljajo! V Ljubljani 20. januarja 1902. J. Kalan«.

Prijatelj Kalan, tako se ne gremo. S takimi farbarijami ne smete na dan, te so za Ljubljano preveč — neumne. Kdor bi Vaše zmognosti sodil po tem skrupalu, bi moral reči, da niste sposobni za mestega kaplana. — Kar smo poročali, smo izvedeli od interesiranih oseb, ki se ne drže ligurijanskega nauka o krivi prisegi, pač pa se boje, da se jim hoče »mošnje olajšati«, v katerem poslu so gotovo duhovniki pravi virtuozji. Sicer pa Kalan pravzaprav nič ne taji, le prevrača in zavija, pa še tega ne tako, da bi mu kdo mogel verjeti. Najnovjši naklep na poselske žepe je s tem popravitkom v toliko pojasnjen, da se že zla-

ga in nabira denar; dasini za to oblastnega dovoljenja. Da se gre tu zopet za naklep, s katerim naj bi se pomnožilo duhovniško premoženje z žulji poslov, je več kakor očitno. Posli naj s svojimi žulji sezidajo hišo, da bodo imeli duhovniki profite — to je jedro tega naklepa, in zato novič opozarjamo gospodarje in gospodinje, naj posle svare pred najnovejšimi limanicami, ki jih nastavlja duhovniška lakomnost.

— **Slovensko gledališče.** »Opera« »Rigoletto« se je poleg »Trubadurja«, tipa Verdijeve glasbe, najbolj priljubila izmed vseh oper našemu občinstvu. O Verdiju v obče in o »Rigolettu« še posebej pisati detajlirano glasbeno kritiko, bi se reklo nositi vodo v morje velike literature o tem laškem mojstru melodije. Dva tabora, dve smeri, ki se mi zdita nepremostljivi, imamo v glasbenem svetu danes. Nemeec Wagner in Italijan Verdi sta kontrasta, ki delita danes publiko v dva dela; Wagner mojster duhovite in globokoumne deklamatorične glasbe — Verdi kralj melodije, razdelila sta tudi operne pevce v Verdijance in Wagnerjance. Da stoji Wagner s težko svojo glasbo, koja razume le malo % umetniško mislečega občinstva, umetniško na višji stopinji, ni dvoma, a da si je pridobil Verdi s svojo lahkoumljivo, velemelodijozno, dasi sem in tja — zlasti kar se tiče orkestralnega spremljevanja — trivialno glasbo srca najširšega občinstva, kaže dejstvo, da vre k predstavam Verdijevih oper in prepeva njegove divne melodije. Pa kakor se ne sme presojati staroklasičnih dramatičnih del z modernega stališča, tako ni soditi Verdija z wagnerjanskega stališča. Da je velika, pretežna večina našega občinstva v Verdijevem taboru, je lahko umljivo, saj je ravno naš padli, nenadomestljivi operni steber Nollipovzdignil med nami Verdija in laško opero; s »Trubadurjem« in operno našo zgodovino je njegovo ime nerazdružljivo. »Rigoletto« nima sicer tistega nimba, koji obdaja »Trubadurja«, a priljubil se je za njim našemu občinstvu najbolj. Naše občinstvo poželi ravno melodije, lahko umljive in blagoglasne in prezre pri tem tudi trivijalnost, ki se kaže v Verdijevih operah. Zato je prav neodpušno, da se naše hvaležno občinstvo tako bagatelizira, kakor se ga je z večerajšjo predstavo. Skrajno nezadovoljni smo bili z zborom. Zbor ima po famoznem štrajku pri našem gledališču izjemno stališče. H generalnim skušnjam velika večina sploh ne prihaja, a odbor ima vezane roke, kajti večernih generalnih skušenj radi predstav ne more prirejati, k dopoldanskim in popoldanskim skušnjam pa večine gospodov ni. Zbor očitno zanemara svojo dolžnost, prihaja vzlic premnogim skušnjam nepripravljen na oder ter nima več potrebne ambicije niti v igri. Zato pa se vsak trenetek pokaže površnost in malomarnost. Sedanje razmere z zborom so nevzdržljive, in občinstvo uvideva samo, da rodi popustljivost napram zboru domačih pevcev le anarhijo. Vedno bolj se nam utrja prepričanje, da opere pod sedanjimi pogoji vzlic vsej potrepljivosti kritike, odbora in občinstva ne bo možno vzdržati. A tudi sodisti so včeraj slabo peli razun par častnih izjem, tako da še ne pomnimo take slabe operne predstave. Zbor se je glasil prazen, polovica jih ni znalo in ne pelo. Priznati se mora našemu občinstvu, da je napredovalo v glasbenem pojmovanju in zato razvajeno, zahteva dobrega petja in dobre godbe. Včeraj pa se je na odru in v orkestru toliko distoniralo, da je bilo ogorčeno celo najširše občinstvo nad vsestranskimi disharmonijami. G. Urich je dober igralec in rutiniran pevec lepega, izšolanega in izdatnega glasu. Rigoletta je karakterizoval izborno ter izražal z mimiko in gestami vse dramatične prehode morda celo nekoliko predrastično. Spričo distonujočih ali — molčečih tovarišev obojega spola pa je seveda nehoté tudi g. Urich moral včasih distonirati in tupatam peti prenizko. Krivda, kakor rečeno, za to ne zadene njega, saj je pel vlogo Rigoletta že na velikih odrih z največjim uspehom. O gđč. Ševčikovi smo prejšnje čase čitali le laskave ocene; danes pa je hvalliti ne moremo, saj je distonirala v višini opetovano, zlasti pri ff, forsirala je z mučnim naporom in bila sploh slabo pri glasu. G. Olszewski je pel — kakor g. Urich

— poljski sigurno in dobro ter lepo igral. Tistega elana v nastopu in pa temperameta, ki ga je treba pevcu Verdijevih oper, pa mu kot izbornemu wagnerijanskemu pevcu nedostaje. To ni nikaka graja, saj je celo graški tenorist Pennarini — za katerega sta se kasneje trgala Budimpešta in Hamburg, in ki je n. pr. vzoren Siegfried, — kot Turidu pivsko pesem tako »zvrnil«, da se mu je celo sikalo. G. Olszewskega vendar visoko cenimo kot pevcu okusa in umetniške igre. Prav povoljno je pel in mirno igral g. Wildner, ki kaže napredovanje. V tej vlogi nam je doslej najbolj ugajal G. Vašiček ni bil srečen, ker je bil v vlogi nesiguren; g. Štamcar svoje vloge sploh menda ni memoriral, ker je »molče trobental«, a tudi g. Krampera se ni dosti potrudil za svojo nalogo. Ugajala pa je gđ. Romanova. Orkester, ki ima sedaj zopet več neizšolanih novincev v svoji sredi, prihaja zadnje čase slabo pripravljen k operam. Ali zadeva za to krivda le te novince, ali g. kapelnika ali — Pusta, ne bomo preiskovali. Konstatujemo le, da orkester ni zadoščal ter da bi ne bil smel nastopiti. Opera je sicer bila čedno vpriporjana in so tudi zakulisni faktorji poslovali pravilno, za kar gre pohvala režiserju g. Urichu. — la —

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Radi potrebnih skušenj se v petek ne ponovi opera »Rigoletto«, nego se bodo igrali zadnjič v sezoni ob znižani vstopnini »Rokovnjači«. V nedeljo zvečer se igra v drugič »Devica Orleanska«, repriza »Rigoletta« pa bo v torek, 28. t. m. Vlogo Gilde poje gđ. E. Nožmi.

— **Diletantska dramatična društva** po deželi prirejajo sedaj različne predstave ter se obračajo glede iger na odbor »Dramatičnega društva« v Ljubljani, ki vsled obilnih opravkov čestokrat ne more točno ustrezati njih zahtevam. Zato smo naprošeni javljati, da je prevzel vso zalogo iger, ki so izšle v »Taliji«, knjigotržec, g. Lavoslav Schwentner v Ljubljani. Naj se torej blagovolijo vsa narodna društva obračati nanj ter natančno povedati, česa si žele. Hkratu se opozarja društva, da se rokopisi iger sploh ne izposojajo, temveč more preskrbeti odbor »Dramatičnega društva« samo prepis dotičnih iger in muzikalij.

— **Češki filharmoniki** odpeljali so se včeraj koncertovat na Reko.

— **Umrl** je v Novem mestu v starosti 29 let gosp. Alojzij Preatoni, dež. bosn. gozdar iz znane narodne rodbine novomeške. Lahka mu zemljica!

— **V Dol. Logatcu** vršila se je dne 12. in 14. dec. 1901 volitev v občinski zastop po »Domoljubovi« paroli: »Ves s klerikalci!« Izvoljeni so bili čisti naprednjaki. V nedeljo 19. t. m. je bila pa volitev župana in obč. svetovalcev. Županom je bil izvoljen zopet prejšnji župan g. Adolf Mulley, obč. svetovalec pa možje naprednjaškega mišljenja. Zanimivo pri tej volitvi je tudi to, da je bil občinskim svetovalec voljen obč. odbornik, ki bode skoro gotovo eden najmlajših obč. svetovalcev v Avstriji — dopolnil še ni 23 let — namreč gosp. Iv. Hladnik, posestnik na Brodu.

— **„Nestrpnost“.** Piše se nam: Vaš včerajšnji dopis iz Vel. Loke o farški nestrpnosti zoper drugovernike oživil mi je spomin na dogodek, ki se je pripetil pred leti v znani dekaniji ob Savi na Dolenjskem. K dekanu pride mežnar s poročilom, da je Sava izvrgla neznanega mrtveca ter vpraša, ali mu naj zvoni. Dekan: »Bogve, če je sploh naše vere?« — Mežnar: »Bo, saj smo našli »paternošter« v žepu. — Dekan: »To še ni dovolj dokaza, da je katoličan, tudi brezverec lahko pride k »paternoštru«. Ali ste še sicer kaj našli pri njem?« Mežnar: »Da, nožek in 20 goldinarjev.« Dekan: »Tedaj pa le zvoni z vsemi tremi.«

— **V goriškem dež. odboru** je prevzel referat prejšnjega odbornika dr. Abrama prof. Berbuč, referat dr. Tume pa dr. Gregoričev namestnik župan Klančič. Če naj ta dva gospoda svoj posel samostojno opravljata, bi pač goriški Slovenci očakali kaj čudne reči.

— **Švindal.** Klerikalna posojilnica v Gorici, znana z imenom »centrifuga« je imela do konca lanskega leta 367.000 K

vlog, prometa pa v prvem upravnem letu 2,430.000 K !!! Tak promet je v obstoječih razmerah popolnoma nemogoč. »Soča« meni, da se je ta promet najbrž napravil na ta način, da sta gg. dr. Kos in Pavlica stala vsak na jednom koncu sobe ter metala denar drug drugemu v roke, blagajnik je pa to zabeleževal kot promet. Drugače tudi res ni mogoče.

— **Umor in samomor.** Bivši orožnik Janoš je včeraj v Borovnici ustrelil ondotnega orožniškega postajevdjo Žumerja, ki je pred leti provzročil, da je bil Janoš obsojen v ječo in od orožnikov odslovljen. Janoš in Žumer sta včeraj popoldne skupaj pila in kvartala v gostilni pri Lebasu. Ko sta mej 7. in 8. uro zvečer odšla, je Janoš koj pred gostilno z revolverjem ustrelil najprej Žumerja, potem pa še samega sebe. Prepeljali so ju v mrtvašnico. Žumer je bil jako dober in izredno priljubljen mož.

— **Starinske izkopine.** Med Hrastnikom in Zidanim mostom so našli spominsko ploščo z rimskim napisom. V Vranjah pri Sevnici so našli 140 m dolgo ozidje rimskega poslopja, zraven pa tudi več rimskih posod.

— **Celjsko okrajno glavarstvo** je eno najrazsežnejših v deželi. Sicer se je z ustanovitvijo političnih ekspozitur v Mozirju in Konjicah delokrog olajšal. Toda te naprave so le začasne. Zakaj bi se ne ustanovilo novo okrajno glavarstvo? Tukaj se zopet kaže vladna pristranost in ljubezen za Spodnji Štajar. Okrajno glavarstvo Bruck ob Muri šteje 59.694 prebivalcev manj nego celjsko, vendar se bo ustanovilo novo okr. glavarstvo v Mürzzuschlagu.

— **Za poškodovance po povodnji v celjskem okraju** je nakazalo namestništvo v Gradcu mestnemu svetu 5000 K. Mestna občina sama je dobila v ta namen 2000 K:

— **Novo promogove žile** so zasledili v Šerovincih pri Ormožu. Seveda je moralo priti šele iz Gradca nekaj Nemcev, da bodo vzdigali črne zaklade iz slovenske zemlje. Kakovost tega premoga je baje zelo dobra.

— **Vzoren „Verpflegsstation“.** V Eisenerzu na Gor. Štajerskem je prišel potujoč rokodelc, Čeh Strba, da bi prenočil v ta namen ustanovljenem preskrbovališču. »Gostoljubni« Nemci pa so ga zaprli prenočevati v občinski zapor »špek-kamro«. Po noči pa nastane iz neznanih vzrokov požar in dim je zadušil ubogega Čeha. Bodo li poklicane oblasti nezaslišani slučaj preiskale?

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: Po Ljubljani in menda tudi drugod po deželi, koder se je bil razlil po nesrečni katastrofi blagoslov brezobrestnega potresnega posojila — dostavljajo se prizadetim posestnikom opomini v podobi rudečih pól, pred katerimi imajo ljudje tak rešpekt, da v zadnjem času kar trumoma hite v finančno hišo na Poljanski cesti — da čim prej odrajtajo: zamudne obresti brezobrestnega posojila, in se tako izognejo preteči rubežni. Dajmo cesarju, kar je cesarjevega. Vendar od erarja istotako zahtevamo mi, da obleče svoje pretirane pretnje v obče milejšo, kulantnejšo obliko. Na vsak način neumestno se nam zdi tisto romanje v likvidaturo v drugo nadstropje omenjene hiše, in potem nazaj v prtiličje k blagajni. Manj zamudno za nas in za urad bi bilo, ko bi se ta posel vršil pri blagajni sami. Potem pa, tako velikemu prometu, kot je bil te dni, tudi na noben način ne vstreza prostor v likvidaturi. Ta mala, temna beznica, takozvani ekspedit, (sanitarni organ naj bi si jo vendar pri priliki ogledal!) namenjena je slugi — in še dvema uradnikoma. Sedaj pa, ko se tako mudi, da se spravi denar pod streho — pa naj ta luknja služi, da dan na dan po več sto ljudij opravlja v njej že itak siten posel! Na hodniku, prepihu se izpostavlja, če je tudi mila zima, se gotovo nobenemu ne ljubi, in čakati sploh ni potreba. Zakaj štedite z uradniki? Če je treba iztirjati toliko in toliko stotisočev, se gotovo izplača nastaviti za ta posel več uradnikov. Pač bo treba, da se zopet malo popoče.

— **Razširjenje Predilnih ulic.** Pretekli teden so delavci v Predilnih ulicah del ceste v bodoči širjavi izvršili. Ostalo se izvrši pozneje, ko se dožene odkup ondotnih objektov.

— **Pri dopisu iz Gline** je pomotoma izostalo, da se je vršila božičnica požarne brambe na Glincah pri gospodu Korošču.

— **Kandelabri za jubilejski most** bodo, kakor smo žuli včeraj, do 1. februarja t. l. postavljeni.

— **V jubilejski ubožnici v Vodmatu** je dozdej okolu 50 ubožcev, moških in ženskih.

— **Novo stavbe.** Med Sodnijskimi in Dalmatinovimi ulicami pričeli so pretekli teden kopati temelj za novo hišo bratov Pogačnikov.

— **V novi justični palači** izvršujejo se med zimskim časom znotraj ključarska, kamnoseska in slikarska dela.

— **Tatvina.** V soboto zvečer je bilo starinarici Mariji Prekuhovi na Sv. Jakoba nabrežju iz prodajalnice ukradenih 190 K. Marija Prekuhova je denar pogrešila šele drugi dan in takoj sumila tatvine nekega K. L., bivšega »Daničarja«, ki je bil zvečer popred dlje časa v prodajalnici, kamor je bil prišel prodajat neko knjigo. Ker Marija Prekuhova ni hotela kupiti knjige, je čakal na njenega moža in tako sedel od 1/2. — 1/10. ure zvečer, dokler ni prišel mož in mu odkupil knjigo. Mej časom, ko je Marija Prekuhova šla v vežo po vodo, je ostal sam v prodajalnici in ta trenutek je porabil, da si je polastil denarnico z denarjem, ki je ležala v nezaklenjeni blagajnici. Po tatvini je ostal še v prodajalnici, potem pa je šel v neko gostilno na Dunajski cesti pit. V nedeljo je bil na maskaradi in je celo noč popival v družbi znancev in za nje plačeval po gostilnah in kavarnah. Včeraj zjutraj ga je policija prijela in ga vprašala, odkod da je dobil denar. Izgovarjal se je na razne načine in vzlic mnogim dokazom, da je denar, ki ga je zapravil ukradel, se ni udal ni hotel priznati tatvine, češ, da bi še potem vendar moral imeti kaj denarja. Šele ko je policija dobila pri nekem njegovem prijatelju, s katerim je skupaj popival, spravljenih 30 K, je priznal, da je on storilec, in da je ves drug denar, to je 130 K v dveh dneh zapravlil v veseli družbi.

— **Iz bolnice ušel** je v bolniški opravi postopač Adam Dekelan, ki pa se zove tudi Adam Deran, Karol Szontos, Jozef Prohaska in Giovanni Zamo ali Lamo. Bil je na Žabjeku zaradi hudodelstva javnega nasilstva zaprt in se je po prestani kazni izročil mestnemu magistratu, da dožene njegovo domovinstvo. Ker je bil bolan, se je oddal v bolnico, odtod pa jo je pihpal.

— **Izgubila** je v mestu hišna posestnica M. S. iz Iga 6 bankovcev po 10 K.

— **Ukradene gosli.** Iz klubove sobe v kazini so bile ukradene stare gosli, vredne 160 kron.

— **Najnovejše novice.** Stolni prošt prelat Al. Karlon v Gradcu, znani politik, je smrtnonevarno zbolel. — Buri se lahko oddahnejo, ker so morale angleške čete vsled neprestanih nalivov ostaviti vsako nadaljno vojno operacijo. — Še eden bankir zaprt. Dne 21. t. m. so zaprli v Pragi znanega bankirja Edmunda Janeša zaradi sleparstva in zapepljevanja h krivemu pričevanju. — Strašna rodbinska drama. V Werdi na Vestfalskem je ustrelil gozdar Tischlin svojo ženo in pet svojih otrok, na to pa še samega sebe. Vzrok so bili rodbinski prepri. — Morilec svoje žene oproščen. V Pragi je bil včeraj pred porotniki črevljnar Burianek, ki je svojo nezvesto ženo, najdši jo v naročju filozofa Slavíka, s črevljarskim nožem zabodel, pa tudi zapeljivca nevarno ranil, popolnoma oproščen. — Obletnico poljske vstaje leta 1863. so praznovali dne 20. t. m. v Lvovu z demonstracijami akademikov in srednješolcev. Demonstrantje so hoteli iti k nemškemu konzulatu, pa jim je policija in alarmirana kavalerija zastavila pot. — Bodoči minister — delavec. Japonski princ Yoschto Yamamoto, ud cesarske rodbine, dela sedaj v železniških rudnikih Pensylvanije. Tako je določil prinčev oče, da bo sin kot bodoči vodja ministrstva javnih del, tudi res kaj o delu znal. — Iz porušene predilnice v Belfastu so izvlekli dosedaj 13 mrtvih. Pogreša pa se še vedno več oseb. — Windischgrätzki — knezi. Dosedaj je nosil v rodovini Windischgrätzov naslov kneza najstarejši član — med sedanjimi Hugo Win-

dischgrätz — dočim so se imenovali ostali princ. Povodim poroke princa Otona z nadvojvodinjo Elizabeto, pa so baje povzdignjeni vsi Windischgrätzki v knežji stan.

— **Petrov vinar** za »revnega« papeža je znašal v pretečenem letu manj kot vsako dosedanje leto od 1870, odkar se berači po celem svetu. Vendar je »nakapalo« tudi lani 23 milijonov lir, Nemčija je dala 218.000 lir. Za navadnega — reveža bi pač tudi ta »svotica« zadostovala.

— **Oče — snubač svoje nezakonske hčere.** V četrtek, 2. t. m. se je sprehajala na kolodvoru v Boguminu čedna gospica. Neki starejši bogod je z vidnim zanimanjem opazoval zalo stvarico, da, celo nagovoril jo je, toda ta je ostala nevljudna. Šel je za njo v kupé in je začel ondi znovič bombardovati njeno srce. Komaj pa je izpregovoril, je prijela starejša gospu gospico za roko ter je dejala vsa bleda tuju: »Gospod, to je moja hči. Ali me ne poznate?« In zdaj se je stvar razvzvala. Pred 19 leti je dotični gospod imel v Opavi kot študent ljubaven roman, njegov oče je plačal »posledice« tega romana, študent je postal ugleden uradnik v Brnu, a je ostal samec — in zdaj mu je pri pogledu na nezakonsko hčer najbrže oživila v spominu nekdanja podoba — njegove ljubice. Hči baje ne dobi ravno v njem ženina, zagotovo pa — očeta, tudi pred postavo.

— **„Roparji“ v Parizu.** V Parizu nameravajo aprila meseca predstavljati nemški dijaki Schillerjeve »Roparje«. Dati hočejo dve predstavi v »Theatre Porte Saint Martin«. Uloge prvih močij so prevzeli berlinski najboljši igralci in igralki, roparje in druge manjše vloge pa bodo predstavljali dijaki; sodelovalo jih bode okoli sto. Dekoracije in kostume prinesejo seboj z Nemškega. V odboru je več glasovitih profesorjev.

Društva.

— **„Glasbene Maticice“ pevski večer s plesom.** Pevski zbor »Glasbene Maticice« vabi na veliki pevski večer s plesom, ki bode v soboto, dne 25. januarja t. l. v veliki dvorani »Narodnega doma«. Sodeluje slavna meščanska godba. Vspored: A. Koncert. Program meščanske godbe: 1. R. Nováček: »Kje dom je moj«. 2. V. Parma: »Triglavske rože«. 3. Iv. pl. Zajc: »Graničari«, uvertura. 4. B. Ipavice: Podoknica iz opere »Teharski plemiči«. 5. B. Smetana: Fantazija iz opere »Prodana nevesta«. 6. Dr. A. Dvořák: »Slovanskih plesov« št. 8. Pevski program. Izvajajo člani pevskega zbora: 1. Samospevi. 2. Moški kvartet. 3. Peterospev iz opere »Wormski orožar«. 4. »Padle so pesmi v dušo mi«, poje oddelek zbora. NB. Med pevskim večerom bodo v dvorani pogrnjene mize. B. Ples. Ob sviranju meščanske godbe. Začetek ob 8. uri zvečer. Toaleta za dame in gospode: promena. Vstopnina za člane rodbin pevskega zbora »Glasbene Maticice« po 1 K, za vse druge po 1 K 50 vin. Vstopnice se dobivajo proti izkazu vabila v trgovini gosp. Lozarja na Mestnem trgu in v soboto zvečer pri blagajni.

— **Čitalnica na Vrhniki** priredi v soboto dne 1. februarja maskarado, pri kateri bo sviral oddelek vojaške godbe št. 27.

— **Bralno in pevske društvo „Maribor“** priredi v nedeljo 26. prosinca t. l. v veliki dvorani »Narodnega doma« dramatično predstavo.

— **Čitalnica v Brežicah** priredi v sredo dne 29. januarja 1902 ob 8. uri zvečer v »Narodnem domu« v Brežicah veliki koncert in ples. Godba c. in kr. pešpolka št. 16. Obleka promenadna. Vstopnina 2 K za osebo.

— **Društvo sv. Jeronima** je dalo te dni svojim členom lanski plod — štiri tehtovite knjige: 1. Koledar »Danico«; 2. Lepušičevo daljšo pripoved »Zločin i pravda božja«; 3. Vaclava Kosmáka »Slike iz svakidanjeg života« v Žguričevem prevodu in 4. Škendra Horvata »Ribe i ribogojstvo«. Že iz navedenih naslovov je jasno, da goji svetojeronimsko društvo prav posebno pripovedno stroko, s katero si najlažje pridobiva čitatelje med prostim narodom. V koledarju »Danico« je opisal naš rojak g. Janko Barle jako lepo škofa Antona Martina Slomška. Vsem knjigam je jednaka zunanja oblika — mala 8°, kar ugodneje vpliva, nego vsi možni formati pri izdajah nekega sorodnega društva. Gori navedene štiri knjige obsegajo 47 io pol pôle — toliko izbornega gradiva za jedno krono (ali za dosmrtnih 10 kron). Iz »Danice« je razvidno, da je dosedaj vpisanih v svetojeronimsko društvo 15.167 členov. V kolo sv. Jeronima naj pristopi i mnogo Slovencev. Za tekoče leto se

sprejemajo člani do konca malega travna. Poverjenik za Ljubljano je trnovski župnik Ivan Vrhovnik. Njegov pooblaščenec je g. knjigovozec Ivan Bonač, ki razpošilja sedaj lanske knjige. Letnini naj se blagovoli dodati po 20 vinarjev poštne.

Telefonska in brzajavna poročila.

Dunaj 22. januarja. Veliko zanimanja vzbujajo poročila o aferi, ki jo je doživel Lueger na zadnjem dvornem plesu. Neki polkovnik, ki je imel skrbiti za red, je ostro prijel več častnikov, ki so Luegerju napivali in jih pozval, da se morajo takoj odstraniti. Lueger je ostal osamljen. Jeden dotičnih častnikov je premeščen v Dalmacijo, drugi bo preteriran.

Dunaj 22. januarja. Glede poročila o izjavi nadvojvode Frana Ferdinanda se uradoma razglasa, da je poročilo od konca do kraja neresnično.

Dunaj 22. januarja. Na poljedelski visoki šoli so bile danes mej nemškimi nacijonalci in mej klerikalci velike rabuke.

Lvov 22. januarja. Tu so se včeraj na dan obletnice revolucije iz l. 1863. zgodile velike demonstracije. Huzarji so morali demonstrante razgnati.

Petrograd 22. januarja. „Birž. Vjed.“ se bavijo obširno z avstrijsko-ruskimi trgovskimi odnošaji in povdarjajo identičnost trgovskih interesov mej Avstrijo in Rusijo napram Nemčiji.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod Peter Strel v Mokronogu 2 K 50 vin. iz nabiralnika. — Gospica Vršič v Ljutomeru po g. Rob. Walland 4 K, nabrala v gostilni g. Sršena v Ljutomeru z geslom: „Pri najboljši ljutomerski kapljici in Ciril-Metodovi kajici“. — Skupaj 6 K 50 vin. — Živelj!

Za učiteljski konvikt. Gospod Jos. Svetlič, učitelj v Škof. Loki 5 K, darovali gg.: J. Mali, O. Sadar, Fran Zicherl in M. Žigon. — Hvala! — Svoto smo izročili blagajniku g. J. Dimniku, ki s tem hvaležno potrjuje sprejem.

Pojasnilo: V številki 14. „Slov. Naroda“ pod imenom Makso Domicelj. Rakek, izkazano darilo 200 K 06 vin., je čisti donesek plesnega venčka Rakovskih samcev.

Se doblva povsod!



neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Priznanje

iz kroga velespošt. domačega ženstva!

Gg. Žnideršič & Valenčič
Ilir. Bistrica.

Ne dam mnogo na pretiravana častnikarska hvalisanja blaga, a vendar sem vsled Vašega inserata poskusila s testeninami Vaše tovarne, če tudi skrajno nezaupljivo.

Resnici na ljubo pa Vam moram izjaviti, da so Vaše testenine zares izborne ter presežajo po kakovosti druge enake izdelke.

Nezaupljivost, katero se ima do testenin drugih tovarn, nikakor tedaj ne velja za Vaše izdelke.

S spoštovanjem

J. Črnagoj
nadučiteljeva žena.

(2830-5) Ljubljana-Barje, 28. nov. 1901.

Prošnja tvrdke: Prosimo, pazite na naše prave testenine, ker se skuša druge izdelke za naše prodajati; slučajev in pritožb imamo obilo.

Naše testenine so vzlic neznatno višji ceni cenejših kot druge, ker so kuhane dva do trikrat večje in se jih zaradi tega potrebuje znatno manj od drugih.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Molle-vo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže s njim, kadar koga trga, kakor to sdravilo vpliva na mišice in živce krepilno in je satorej dobro, da se priliva kopelim. Steklenica K 1-90. Po poštnem povzetju pošilja to sdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov prepatat, sasnamovan s varnostno znamko in podpisom. 6 (12-1)

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 204-2 m. Srednji srčni tlak 726-0 mm.

| JAN. | Čas opazovanja | Stanje barometra v mm. | Temperatura v °C | Vetrovi | Nebo | Vlaga v % |
|------|----------------|------------------------|------------------|------------|---------|-----------|
| 21. | 9. svečer | 742.9 | 1.3 | sr. zahod | jasno | 90 |
| 22. | 7. zjutraj | 744.1 | -1.4 | sl. svzhod | oblačno | 90 |
| | 2. popol. | 743.1 | 1.1 | sl. jug | jasno | 90 |

Srednja včerajšnja temperatura 2.0°, normale: -2.3°.

Dunajska borza

dné 22. januarja 1902.

| | |
|-------------------------------------|------------|
| Skupni državni dolg v notah | 100.70 |
| Skupni državni dolg v srebru | 100.65 |
| Avstrijska zlata renta | 120.50 |
| Avstrijska krona renta 4% | 97.50 |
| Ogrska zlata renta 4% | 119.60 |
| Ogrska krona renta 4% | 96.50 |
| Avstro-ogrsko bančne delnice | 1805.00 |
| Kreditne delnice | 653.75 |
| London vista | 239.22 1/2 |
| Nemški državni bankovci za 100 mark | 117.17 1/2 |
| 20 mark | 23.44 |
| 20 frankov | 19.02 |
| Italijanski bankovci | 93.20 |
| C. kr. cekini | 11.30 |

Konjak
Julien
najboljši luzemski konjak (2813-9)

Fr. Buzzolini, Kham
& Murnik in
A. Stacul.

Mlad trgovski pomočnik

izurjen v špecerijski, galanterijski in manufakturni stroki, želi premeniti svojo službo. Vstopi lahko takoj. (189-2)
Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Spretna poštna brzajavna upraviteljica

želi primerne stopnje.
Oglasila pod I. G. na upravništvo »Slov. Narodac.«. (177-4)

Št. 46056. (94-3)

Ustanova za realce.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem izpraznjeno je eno mesto cesar Franc Jožefove ustanove za realce v znesku 100 kron na leto.

Do te ustanove imajo pravico v Ljubljano pristojni ali, ko bi takih prosilcev ne bilo, na Kranjskem rojeni, revni dijaki, ki obiskujejo c. kr. višjo realko v Ljubljani.

Prošnje za podelitev te ustanove vlagati je s potrebnimi dokazili vred do konca t. m. pri šolskem ravnateljstvu.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 2. januarja 1902.

Rokavice
iz tkanine,
glacé in pralnega usnja
dobre vrste
kakor tudi (2626-16)
kožice za snažiti
v različni velikosti po nizki ceni pri
Alojziju Persché
Pred škofijo 22.

Ženitna ponudba.

Vdovec v 50. letih, brez otrok, krepek in prijazne zunanosti, posestnik blizu mesta in železnice, kjer vodi trgovino z mešanim blagom in dobro obiskovano gostilno, išče tem potom znanje s pridno in redno Slovenko, deklico ali pa vdovo brez otrok, staro 30 do 40 let; želi se tudi nekaj premoženja, toda ne ravno brezpogojno.

Ponudbe prosí s sliko na naslov: J. Banić, pošta Riečica pri Karlovcu, Hrvatska. (193-1)

☉ Pisma in slike se diskretno vrnejo. ☉

P. n.
Usojamo si kar najbolje priporočati

prima-vina

lastnega pridelka, ob enem prosimo, da naju počastite v slučaju potrebe s precej obsežnim naročilom.

Ponujamo: Lisansko rdeče, dobro za kri, à 18 in 20 kr., belo à 20 in 24 kr., silher à 15 in 16 kr., črno dalmatinsko à 14 in 15 kr., belo à 18 kr., istrsko rdeče à 12 in 14 kr., teran à 15 in 16 kr., istrsko belo à 14 in 16 kr. za liter loco Pulj v posojenih sodčkih, ki se naj kar najhitreje franko vrnejo.

S spoštovanjem (147-2)

Ivan in Nikolaj Orlič

veletrgovina z vinom v Pulju (Pola).

Barkl: „Dobra Marija“ in „Gospa s Trsata“.

Najnovejše blago

za plesne veselice iz svile, volne in tančice (batista)
priporoča za jako nizke cene

I. Grobelnik

Stolni trg 1. — Ljubljana. — Špitalske ulice 2.
☉ Uzorci za zunaj franko. ☉ (50-5)

☉ Kot posebno izbrane toalete so v zalogi pariški in dunajski vzorci in se posamezno blago na zahtevanje tu naroči. ☉

Št. kr. avstrijske državne železnice.

Izved iz voznega reda

veljavna od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m pe noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomest, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomest, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomest, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomest, Bregene, Carib, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipske, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri svečer osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomest, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m svečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomesta, Franzensfesta, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejevice, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curia, Bregence, Inomesta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomesta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m svečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m svečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m svečer, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m popoldne, ob 6. uri 10 m svečer in ob 9. uri 55 m svečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Spreten knjigovodja

se išče.

Ponudbe pod A. Z. 1902 upravništvu »Slov. Narodac.«. (184-2)

Trgovski pomočnik

vešč v špecerijski in železninski trgovini želi vstopiti stalno v večjo trgovino v kakem večjem trgu. (185-2)
Ponudbe na upravništvo »Sl. Nar.«.

Radi takojšnjega odpotovanja se proda

staronemška oprava

(altdeutsch) za spalno in jedilno sobo ter kuhinjska oprava.

Več se izve na Resljevi cesti št. 20, spodaj. (195)

Iščem za svojo železninsko obrt starejšega in spoobnega, špecijalno v železninski stroki izvedenega

prvega pomočnika

ki je eventualno tudi vešč jednostavnega knjigovodstva, kakor tudi korespondence.

Ponudbe pod naslovom: J. Jellenc, Karlovac. (183-2)

Naznanilo in priporočilo.

Alojzij Korsika

umetni in trgovski vrtnar v Ljubljani priporoča slavnemu p. n. občinstvu svojo bogato zalogo

poljskih, zelenjadnih in tudi cvetličnih semen.

Edina na Kranjskem res strokovno urejena semenska trgovina, ki obsega nad 325 semenskih vrst, za katerih kaljivost in pristnost jamčim.

Nadalje se dobé tudi mnogovrstne rastline, kakor tudi lepotni grmiči, vrtnice, cvetlice v loncih i. t. d.

Posebno se pa pripravam za izdelovanje

šopkov in vencev

svežih in suhih, s trakovi in napisi, in vse v mojo stroko spadajoče predmete ter zagotavljam najnižje cene.

Za obilo obiskovanje se priporoča z odličnim spoštovanjem

(192-1) Alojzij Korsika.
Ilustriran cenik za leto 1902 dobi se brezplačno.